

See discussions, stats, and author profiles for this publication at: <https://www.researchgate.net/publication/341189822>

ORGANIZED CRIME – The Empire Of Evil

Book · May 2020

CITATIONS

0

READS

680

1 author:

Željko Bjelajac

Faculty of Law University Business Academy in Novi Sad

163 PUBLICATIONS 171 CITATIONS

SEE PROFILE

Some of the authors of this publication are also working on these related projects:

Ecology [View project](#)

Forensic accounting [View project](#)

PRAVNI FAKULTET ZA PRIVREDU I PRAVOSUĐE
NOVI SAD

ORGANIZOVANI KRIMINALITET

Imperija zla

Prof. dr Željko Bjelajac

NOVI SAD, 2013.

ORGANIZOVANI KRIMINALITET – *Imperija zla*

Izdavač

UNIVERZITET PRIVREDNA AKADEMIJA
PRAVNI FAKULTET ZA PRIVREDU I PRAVOSUĐE
NOVI SAD

Recenzenti

Prof. dr Miroslav Vrhovšek, profesor emeritus, naučni savetnik
Pravni fakultet za privredu i pravosuđe
Univerziteta Privredna akademija u Novom Sadu
Prof. dr Božidar Banović, vanredni profesor
Pravni fakultet Univerziteta u Kragujevcu
Prof. dr Dobrica Vesić, vanredni profesor, viši naučni saradnik
Institut za međunarodnu politiku i privredu u Beogradu

Za izdavača

Prof. dr Marko Carić

Prevodilac

Jelena Pandža

Autor

Prof. dr Željko Bjelajac

Prelom i korice

Snežana Vojković

Idejno rešenje preuzeto sa: www.ticklethewire.com

Štampa

Mala knjiga, Novi Sad
Tiraž 200

ISBN 978-86-6019-034-7

*Važna je i odluka o tome da li čovek potiče od majmuna,
što je neoborivo irealno, ta majmun ne progoni porodicu,
ne falsifikuje rodoljubivo franke, ne čini abortuse i ne
priređuje svesna masovna ubistva, da o drugom i ne
govorimo.*

Zoltan Cuka

Sadržaj

IZVOD IZ RECENZIJE	17
PREDGOVOR	21
UVOD	25

I RAZLIČITA SHVATANJA O POJMOVNOM ODREĐENJU ORGANIZOVANOG KRIMINALITETA

1. OSVRT NA POJAM I KLASIFIKACIJU KRIMINALITETA	29
2. POJAM ORGANIZOVANOG KRIMINALITETA	34
3. POJAM ORGANIZOVANOG KRIMINALITETA U STRANOJ LITERATURI	35
4. POJAM ORGANIZOVANOG KRIMINALITETA U DOMAĆOJ LITERATURI	38
5. OSVRT NA ODREĐENJE ORGANIZOVANOG KRIMINALITETA U POJEDINIM MEĐUNARODNIM INSTRUMENTIMA	41
6. RAZGRANIČENJE POJMA ORGANIZOVANI KRIMINALITET SA OSTALIM SRODNIM POJMOVIMA	45
6.1. TRANSNACIONALNI KRIMINALITET	45
6.2. PROFESIONALNI KRIMINALITET	48
6.3. KRIMINALITET „BELOG OKOVRATNIKA”	50
6.4. ORGANIZOVANI KRIMINALITET I ORGANIZOVANI ZLOČIN	52

II KARAKTERISTIKE ORGANIZOVANOG KRIMINALITETA

1. OPŠTA OBELEŽJA	53
2. ORGANIZOVANOST U FORMALNOM SMISLU – KRIMINALNA ORGANIZACIJA	61
3. ORGANIZOVANOST U SADRŽAJNOM SMISLU – KRIMINALNE AKTIVNOSTI	70
4. STICANJE I UVEĆANJE PROFITA, MONOPOLA I MOĆI	72
5. OSTVARIVANJE UTICAJA NA DRŽAVNE ORGANE, POJEDINCE I DRUGE SUBJEKTE SOCIJALNE KONTROLE	75

III UZROCI PORASTA I RAZNOLIKOSTI ORGANIZOVANOG KRIMINALITETA

1. UZROCI KOJI POGODUJU NASTANKU I RAZVOJU ORGANIZOVANOG KRIMINALITETA	79
1.1. EKONOMSKI UZROCI ORGANIZOVANOG KRIMINALITETA	85
1.2. SOCIJALNI UZROCI ORGANIZOVANOG KRIMINALITETA	89
1.3. POLITIČKI UZROCI ORGANIZOVANOG KRIMINALITETA	95

IV MAFIJA – KRIMINALNA ORGANIZACIJA NA VIŠEM NIVOU

1. POJAM MAFIJE	100
2. NASTANAK MAFIJE	103
3. SPECIFIČNA OBELEŽJA MAFIJE	110
3.1. STRUKTURA MAFIJAŠKIH ORGANIZACIJA	111
3.2. PRIJEM U ČLANSTVO I KODEKS PONAŠANJA	113
3.3. KRATAK OSVRT NA NAJPOZNATIJE MAFIJAŠKE ORGANIZACIJE I NJIHOVE DELATNOSTI	116

V POVEZANOST TERORIZMA I ORGANIZOVANOG KRIMINALITETA

1. POJAM TERORIZMA	122
2. RAZLIČITI FAKTORI MOTIVACIJE TERORISTIČKIH ORGANIZACIJA	126
2.1. TERORISTIČKE AKTIVNOSTI MOTIVISANE POLITIČKIM CILJEVIMA	127
2.2. TERORISTIČKE AKTIVNOSTI MOTIVISANE VERSKIM FANATIZMOM	130
2.3. OSNOVNE KARAKTERISTIKE I KLASIFIKACIJA TERORIZMA	134
2.4. OSVRT NA NAJPOZNATIJE TERORISTIČKE ORGANIZACIJE NA SVETU	139
2.4.1. Al-Kaida	140
2.4.2. Etno-separatistički terorizam u Zapadnoj Evropi – IRA i ETA	143
3. IZVORI I NAČINI FINANSIRANJA MEĐUNARODNOG TERORIZMA	145
3.1. OPŠTA OBELEŽJA	145
3.2. OSVRT NA NEKE OD OBLIKA I METODA FINANSIRANJA TERORISTIČKIH ORGANIZACIJA	148
3.3. ODNOS PRANJA NOVCA I FINANSIRANJA TERORIZMA	152
4. ODNOS TERORIZMA I ORGANIZOVANOG KRIMINALITETA	155
4.1. UZROCI POVEZIVANJA KRIMINALNIH I TERORISTIČKIH ORGANIZACIJA	155
4.2. SLIČNOSTI I RAZLIKE IZMEĐU TERORISTIČKIH GRUPA I GRUPE KOJE SE BAVE ORGANIZOVANIM KRIMINALITETOM	159

VI OSNOVNE DELATNOSTI ORGANIZOVANOG KRIMINALITETA

1. TRGOVINA DROGAMA	161
1.1. OPOJNE DROGE	161
1.2. KRIJUMČARENJE OPOJNIH DROGA	165
1.3. KRATAK OSVRT NA POSLEDICE UPOTREBE NARKOTIKA U SRBIJI	173
1.4. KOSOVO-TRANZITNA TAČKA U TRGOVINI DROGAMA	177
2. TRGOVINA LJUDIMA	181
2.1. OPŠTA OBELEŽJA	181
2.2. ZNAČAJ PRAVLJENJA RAZLIKE IZMEĐU TRGOVINE LJUDIMA, PROSTITUCIJE I KRIJUMČARENJA LJUDI	183
2.3. UZROCI TRGOVINE LJUDIMA	186
2.4. LJUDSKI I STRATEGIJSKI RIZICI	187
2.5. KARAKTERISTIKE TRGOVACA I ŽRTAVA TRGOVINE LJUDIMA	189
2.6. ELEMENTI FAZE PROCESA TRGOVINE LJUDIMA	190
2.7. TRGOVINA ORGANIMA	193
2.8. KRATAK OSVRT NA FENOMEN TRGOVINE LJUDIMA U SRBIJI	196
2.9. PREGLED MERA ZA SUZBIJANJE TRGOVINE LJUDIMA	198
3. PROSTITUCIJA	200
3.1. OPŠTA OBELEŽJA	200
3.2. POJAM PROSTITUCIJE	201
3.3. ISTORIJSKI RAZVOJ PROSTITUCIJE	204
3.4. DIFERENTNE RASPRAVE O UZROCIMA PROSTITUCIJE	208
3.5. KLASIFIKACIJA PROSTITUCIJE – POJAVNE FORME I TIPOVI PROSTITUTKI	213
3.6. INTERAKCIJA PROSTITUCIJE SA OSTALIM OBLICIMA ISPOLJAVANJA SOCIO-PATOLOŠKOG PONAŠANJA	214
3.7. KRATAK OSVRT NA FENOMEN PROSTITUCIJE U SRBIJI	216
3.8. MLADI I PROSTITUCIJA, ZNAČAJ EDUKACIJE O PREVENCIJI PROSTITUCIJE	220
4. TRGOVINA ORUŽJEM	223
4.1. OPŠTA OBELEŽJA	223
4.2. POJAM ORUŽJA I NJEGOVA PROIZVODNJA I PRODAJA	225
4.3. SUKOBI NISKOG INTENZITETA U FUNKCIJI OBEZBEĐENJA TRŽIŠTA ZA PRODAJU NAORUŽANJA I VOJNE OPREME	227
4.4. TRGOVINA ORUŽJEM NA LEGALAN ILI ILEGALAN NAČIN	232
4.4.1. Trgovina oružjem na legalan način	232
4.4.2. Trgovina oružjem na ilegalan način	235
5. FALSIFIKOVANJE I STAVLJANJE U OPTICAJ LAŽNOG NOVCA	239
5.1. OPŠTA OBELEŽJA	239

5.2. ORGANIZACIJA I NAČINI FALSIFIKOVANJA NOVCA	242
5.3. STAVLJANJE U OPTICAJ FALSIFIKOVANOG NOVCA I NJEGOVO OTKRIVANJE	247
5.3.1. Stavljanje u opticaj falsifikovanog novca	247
5.3.2. Otkrivanje falsifikovanog novca	248
6. ILEGALNA TRGOVINA RADIOAKTIVNIM I DRUGIM OPASNIM MATERIJAMA	252
6.1. ZNAČAJ AFIRMACIJE NUKLEARNE BEZBEDNOSTI	252
6.2. BEZBEDNOSNI RIZICI I PRETNJE	255
6.2.1. Vrste radioloških pretnji	259
6.3. NAČINI UNOŠENJA RADIOAKTIVNIH I DRUGIH OPASNIH MATERIJAMA	261
7. KRIJUMČARENJE I ILEGALNA TRGOVINA KULTURNIM DOBRIMA	264
7.1. OPŠTA OBELEŽJA	264
7.2. KRAĐE, KRIJUMČARENJA I KRIVOTVORENJA UMETNINA	269
7.2.1. Krađe umetnina	269
7.2.2. Krijumčarenje umetnina	273
7.2.3. Krivotvorenje umetnina	274
7.3. ORGANIZOVANI ART CRIME	277
8. SAJBER KRIMINAL I INTERNET PEDOFILIJA	282
8.1. OPŠTA OBELEŽJA	282
8.2. KARAKTERISTIKE I OBLICI ISPOLJAVANJA SAJBER KRIMINALA	285
8.2.1. Karakteristike sajber kriminala	285
8.2.2. Oblici ispoljavanja sajber kriminala	287
8.3. INTERNET PEDOFILIJA	298
8.3.1. Opšta obeležja	298
8.3.2. Karakteristike internet pedofilije	300
8.3.3. Rasprostranjenost internet pedofilije u Srbiji sa osvrtom na preventivne mere zaštite.....	304
9. PRANJE NOVCA	308
9.1. POJAM I KARAKTERISTIKE PRANJA NOVCA	308
9.1.1. Pojam pranja novca	308
9.1.2. Karakteristike pranja novca	313
9.2. OBLICI ISPOLJAVANJA	318
9.3. TEHNIKE PRANJA NOVCA	322
9.4. SAVREMENE TENDENCIJE U PRANJU NOVCA	325
9.5. POJEDINA OBELEŽJA PRANJA NOVCA U SRBIJI	328
9.6. METODE I MERE ZA SPREČAVANJE PRANJA NOVCA SA OSVRTOM NA KRIMINALISTIČKE ASPEKTE	333

9.7. MEĐUNARODNA SARADNJA U OBLASTI SUPROTSTAVLJANJA PRANJU NOVCA	339
10. KORUPCIJA	344
10.1. POJAM KORUPCIJE	344
10.2. KLASIFIKACIJA KORUPCIJE, VRSTE I POJAVNI OBLICI	348
10.3. KRATAK PREGLED NEKIH UZROKA KORUPCIJE	351
10.4. POJEDINA OBELEŽJA I POSLEDICE KORUPCIJE	352
10.5. MESTO SRBIJE U GLOBALNOM INDEKSU PERCEPCIJE KORUPCIJE ZA 2012. GODINU	358
10.6. SAŽETAK ANALIZE STANJA KORUPCIJE U SRBIJI	362

VII SPECIFIČNOSTI ISPOLJAVANJA ORGANIZOVANOG KRIMINALITETA U REPUBLICI SRBIJI I UNAPREĐENJE KRIVIČNO-PRAVNOG OKVIRA ZA NJEGOVO SUZBIJANJE

1. FAKTORI KOJI POGODUJU RAZVOJU ORGANIZOVANOG KRIMINALITETA U REPUBLICI SRBIJI	366
2. RAZVOJ SVESTI O POVEĆANOJ DRUŠTVENOJ OPASNOSTI OD ORGANIZOVANOG KRIMINALITETA	376
3. FORMIRANJE I RAZVOJ SUBJEKATA ZA BORBU PROTIV ORGANIZOVANOG KRIMINALITETA U REPUBLICI SRBIJI	379
3.1. TUŽILAŠTVO ZA ORGANIZOVANI KRIMINAL	384
3.2. SLUŽBA ZA BORBU PROTIV ORGANIZOVANOG KRIMINALA	389
3.3. POSEBNA ODELJENJA NADLEŽNIH SUDOVA	395
3.4. BEZBEDNOSNO INFORMATIVNA AGENCIJA	397
3.5. KAPACITETI ZA BORBU PROTIV ORGANIZOVANOG KRIMINALITETA	399
4. KRIVIČNO-PRAVNI SISTEM REPUBLIKE SRBIJE KAO POLAZNA OSNOVA ZA BORBU PROTIV ORGANIZOVANOG KRIMINALITETA	401
4.1. PREGLED NAJVAŽNIJIH ZAKONA I DRUGIH STRATEŠKIH DOKUMENATA U REPUBLICI SRBIJI KOJI SU OD POSEBNOG ZNAČAJA ZA BORBU PROTIV ORGANIZOVANOG KRIMINALITETA	403
ZAKLJUČAK	415
LITERATURA	419

Table of Contents

EXCERPT FROM THE REVIEW	19
PREFACE	23
INTRODUCTION	25

I DIFFERENT UNDERSTANDINGS OF CONCEPTUAL DEFINITIONS OF ORGANIZED CRIME

1. OVERVIEW OF THE NOTION AND CLASSIFICATION OF CRIME	29
2. THE NOTION OF ORGANIZED CRIME	34
3. THE NOTION OF ORGANIZED CRIME IN FOREIGN LITERATURE	35
4. THE NOTION OF ORGANIZED CRIME IN DOMESTIC LITERATURE	38
5. OVERVIEW OF THE DEFINITION OF ORGANIZED CRIME IN SOME INTERNATIONAL INSTRUMENTS	41
6. DIFFERENTIATION OF THE NOTION OF ORGANIZED CRIME FROM OTHER RELATED NOTIONS	45
6.1. TRANSNATIONAL CRIME	45
6.2. PROFESSIONAL CRIME	48
6.3. “WHITE-COLLAR” CRIME	50
6.4. ORGANIZED CRIMES IN GENERAL AND INDIVIDUAL ORGANIZED CRIME ..	52

II CHARACTERISTICS OF ORGANIZED CRIME

1. GENERAL FEATURES	53
2. ORGANIZATION IN A FORMAL SENSE – CRIMINAL ORGANIZATION	61
3. ORGANIZATION IN TERMS OF CONTENT – CRIMINAL ACTIVITIES	70
4. OBTAINING AND MAXIMIZING PROFIT, MONOPOLY AND POWER	72
5. ACHIEVING INFLUENCE ON THE PUBLIC AUTHORITIES, INDIVIDUALS AND OTHER ENTITIES OF SOCIAL CONTROL	75

III CAUSES OF INCREASE AND DIVERSITY OF ORGANIZED CRIME

1. CAUSES THAT FACILITATE THE EMERGENCE AND DEVELOPMENT OF ORGANIZED CRIME	79
1.1. ECONOMIC CAUSES OF ORGANIZED CRIME	85
1.2. SOCIAL CAUSES OF ORGANIZED CRIME	89
1.3. POLITICAL CAUSES OF ORGANIZED CRIME	95

IV MAFIA – HIGHER LEVEL CRIMINAL ORGANIZATION

1. THE NOTION OF MAFIA	100
2. ORIGIN OF MAFIA	103
3. SPECIFIC FEATURES OF MAFIA	110
3.1. STRUCTURE OF MAFIA ORGANIZATIONS	111
3.2. ADMISSION TO MEMBERSHIP AND CODE OF CONDUCT	113
3.3. BRIEF OVERVIEW OF THE BEST KNOWN MAFIA ORGANIZATION AND THEIR ACTIVITIES	116

V CONNECTION BETWEEN TERRORISM AND ORGANIZED CRIME

1. THE NOTION OF TERRORISM	122
2. DIFFERENT FACTORS OF MOTIVATION OF TERRORIST ORGANIZATIONS ...	126
2.1. TERRORIST ACTIVITIES MOTIVATED BY POLITICAL GOALS	127
2.2. TERRORIST ACTIVITIES MOTIVATED BY RELIGIOUS FANATICISM	130
2.3. BASIC CHARACTERISTICS AND CLASSIFICATION OF TERRORISM	134
2.4. OVERVIEW OF THE MOST FAMOUS TERRORIST ORGANIZATIONS IN THE WORLD	139
2.4.1. Al-Qaeda	140
2.4.2. Ethno-Separatist Terrorism in West Europe– IRA and ETA	143
3. SOURCES AND WAYS OF INTERNATIONAL TERRORISM FINANCING	145
3.1. GENERAL FEATURES	145
3.2. OVERVIEW OF SOME OF THE FORMS AND METHODS OF TERRORIST ORGANIZATIONS FINANCING	148
3.3. RELATION BETWEEN MONEY LAUNDERING AND TERRORIST FINANCING	152
4. RELATION BETWEEN TERRORISM AND ORGANIZED CRIME	155
4.1. CAUSES OF INTERCONNECTIVITY BETWEEN CRIMINAL AND TERRORIST ORGANIZATIONS	155

4.2. SIMILARITIES AND DIFFERENCES BETWEEN TERRORIST GROUPS AND GROUPS DEALING WITH ORGANIZED CRIME	159
---	-----

VI MAIN ACTIVITIES OF ORGANIZED CRIME

1. DRUG TRAFFICKING	161
1.1. NARCOTICS	161
1.2. NARCOTICS SMUGGLING	165
1.3. A BRIEF OVERVIEW OF CONSEQUENCES OF DRUG ABUSE IN SERBIA	173
1.4. KOSOVO – TRANSIT POINT IN DRUG TRAFFICKING	177
2. HUMAN TRAFFICKING	181
2.1. GENERAL FEATURES	181
2.2. IMPORTANCE OF DISTINCTION BETWEEN HUMAN TRAFFICKING, PROSTITUTION AND HUMAN SMUGGLING	183
2.3. CAUSES OF HUMAN TRAFFICKING	186
2.4. HUMAN AND STRATEGIC RISKS	187
2.5. FEATURES OF TRAFFICKERS AND VICTIMS OF HUMAN TRAFFICKING	189
2.6. ELEMENTS OF THE PROCESS OF HUMAN TRAFFICKING	190
2.7. TRAFFICKING IN HUMAN ORGANS	193
2.8. A BRIEF OVERVIEW OF THE PHENOMENON OF HUMAN TRAFFICKING IN SERBIA	196
2.9. OVERVIEW OF MEASURES FOR COMBATING HUMAN TRAFFICKING	198
3. PROSTITUTION	200
3.1. GENERAL FEATURES	200
3.2. THE NOTION OF PROSTITUTION	201
3.3. HISTORICAL DEVELOPMENT OF PROSTITUTION	204
3.4. DIFFERENTIAL DEBATES ON CAUSES OF PROSTITUTION	208
3.5. CLASSIFICATION OF PROSTITUTION – PHENOMENAL FORMS AND TYPES OF PROSTITUTES	212
3.6. INTERACTION BETWEEN PROSTITUTION AND OTHER FORMS OF MANIFESTATION OF SOCIO-PATHOLOGICAL BEHAVIOUR	214
3.7. A BRIEF OVERVIEW OF THE PHENOMENON OF PROSTITUTION IN SERBIA ..	216
3.8. THE YOUTH AND PROSTITUTION, IMPORTANCE OF EDUCATION ON PROSTITUTION PREVENTION	220
4. ARMS TRAFFICKING	223
4.1. GENERAL FEATURES	223
4.2. THE NOTION OF ARMS AND THEIR PRODUCTION AND SALE	225
4.3. LOW INTENSITY CONFLICTS FOR ENSURING MARKET FOR SELLING ARMS AND MILITARY EQUIPMENT	227
4.4. ARMS TRADE IN LEGAL OR ILLEGAL WAY	232

4.4.1. Arms Trade in Legal Way	232
4.4.2. Arms Trade in Illegal Way	235
5. COUNTERFEITING AND PUTTING INTO CIRCULATION OF COUNTERFEIT MONEY	239
5.1. GENERAL FEATURES	239
5.2. ORGANIZATION AND WAYS OF MONEY COUNTERFEITING	242
5.3. PUTTING INTO CIRCULATION COUNTERFEIT MONEY AND ITS DETECTION	247
5.3.1. Putting into Circulation Counterfeit Money	247
5.3.2. Detection of Counterfeit Money	248
6. ILLEGAL TRADE IN RADIOACTIVE AND OTHER DANGEROUS SUBSTANCES	252
6.1. IMPORTANCE OF AFFIRMATION OF NUCLEAR SAFETY	252
6.2. SECURITY RISKS AND THREATS	255
6.2.1. Types of Radiological Threats	259
6.3. WAYS OF BRINGING IN RADIOACTIVE AND OTHER DANGEROUS SUBSTANCES	261
7. SMUGGLING AND ILLEGAL TRADE IN CULTURAL PROPERTY	264
7.1. GENERAL FEATURES	264
7.2. THEFTS, SMUGGLING AND FORGERY OF ARTS	269
7.2.1. Art Thefts	269
7.2.2. Art Smuggling	273
7.2.3. Art Forgery	274
7.3. ORGANIZED ART CRIME	277
8. CYBER CRIME AND INTERNET PEDOPHILIA	282
8.1. GENERAL FEATURES	282
8.2. CHARACTERISTICS AND FORMS OF MANIFESTATION OF CYBER CRIME	285
8.2.1. Characteristics of Cyber Crime	285
8.2.2. Forms of Manifestation of Cyber Crime	287
8.3. INTERNET PEDOPHILIA	298
8.3.1. General Features	298
8.3.2. Characteristics of Internet Pedophilia	300
8.3.3. Prevalence of Internet Pedophilia in Serbia with Regard to Preventive Measures	304
9. MONEY LAUNDERING	308
9.1. THE NOTION AND CHARACTERISTICS OF MONEY LAUNDERING	308
9.1.1. The Notion of Money Laundering	308
9.1.2. Characteristics of Money Laundering	313

9.2. FORMS OF MANIFESTATION	318
9.3. MONEY LAUNDERING TECHNIQUES	322
9.4. CONTEMPORARY TENDENCIES IN MONEY LAUNDERING	325
9.5. CERTAIN FEATURES OF MONEY LAUNDERING IN SERBIA	328
9.6. METHODS AND MEASURES FOR PREVENTION OF MONEY LAUNDERING WITH REGARD TO CRIMINALISTIC ASPECTS	333
9.7. INTERNATIONAL COOPERATION IN THE FIELD OF COMBATING MONEY LAUNDERING	339
10. CORRUPTION	344
10.1. THE NOTION OF CORRUPTION	344
10.2. CLASSIFICATION OF CORRUPTION, TYPES AND PHENOMENAL FORMS	348
10.3. A BRIEF OVERVIEW OF SOME CAUSES OF CORRUPTION	351
10.4. CERTAIN FEATURES AND CONSEQUENCES OF CORRUPTION	352
10.5. SERBIA'S PLACE IN GLOBAL CORRUPTION PERCEPTION INDEX FOR 2012	358
10.6. SUMMARY OF ANALYSIS OF CORRUPTION STATE IN SERBIA	362

VII SPECIFICITIES OF MANIFESTATION OF ORGANIZED CRIME IN THE REPUBLIC OF SERBIA AND IMPROVEMENT OF CRIMINAL LAW FRAMEWORK FOR ITS SUPPRESSION

1. FACTORS THAT FAVOR DEVELOPMENT OF ORGANIZED CRIME IN THE REPUBLIC OF SERBIA	366
2. RAISING THE AWARENESS OF THE INCREASED SOCIAL THREAT FROM ORGANIZED CRIME	376
3. FORMATION AND DEVELOPMENT OF SUBJECTS FOR FIGHTING AGAINST ORGANIZED CRIME IN SERBIA	379
3.1. PROSECUTOR'S OFFICE FOR ORGANISED CRIME	384
3.2. DEPARTMENT FOR FIGHT AGAINST ORGANIZED CRIME	389
3.3. SPECIAL DEPARTMENTS OF COMPETENT COURTS	395
3.4. SECURITY INFORMATION AGENCY	397
3.5. CAPACITIES FOR FIGHTING AGAINST ORGANIZED CRIME	399
4. CRIMINAL-LAW SYSTEM OF THE REPUBLIC OF SERBIA AS A STARTING POINT FOR FIGHT AGAINST ORGANIZED CRIME	401
4.1. OVERVIEW OF THE MOST IMPORTANT LAWS AND OTHER STRATEGIC DOCUMENTS IN THE REPUBLIC OF SERBIA OF SPECIAL IMPORTANCE FOR FIGHT AGAINST ORGANIZED CRIME	403
CONCLUSION	415
LITERATURE	419

IZVOD IZ RECENZIJJE

U poslednjoj deceniji, organizovane kriminalne grupe, dobile su drugu dimenziju, strukturu i karakter delovanja, proširujući svoje aktivnosti u transnacionalnim razmerama. Organizovane kriminalne organizacije sada predstavljaju globalnu pretnju i opasnost za međunarodnu zajednicu, jer su uspostavile međunarodne mreže za efikasnije sprovođenje svojih delatnosti kako u legalnim, tako i u nelegalnim sferama društva, koristeći sofisticirane strategije i različite *modus operandi*. Kao rezultat toga, one su se infiltrirale u finansijske, ekonomske i političke sisteme zemalja širom sveta, brišući linije razgraničenja između dozvoljenog i zabranjenog.

Internacionalizacija organizovanog kriminaliteta je potvrđena ekspanzijom vodećih nelegalnih tržišta, kao što su ona povezana sa trgovinom drogom i oružjem, trgovinom ljudima, krijumčarenjem umetnina i drugim oblicima krijumčarenja i pranja novca. Štaviše, kriminalne organizacije su nadogradile svoje mogućnosti da uđu u legalne strukture društva koristeći pogodnosti globalizacije finansijskih tržišta i njihovu interakciju i saradnju sa drugim organizovanim kriminalnim grupama na nadnacionalnom nivou.

U iznalaženju mehanizama i strategija, u borbi protiv ovog zla savremenog čovečanstva, međunarodna zajednica se očito rukovodi represivnim metodama i nužnim, odnosno uslovljenim reakcijama otklanjanja posledica nekog konkretnog kriminalnog čina, ali to uvek daje kratkoročne rezultate i proizvodi prolazne pozitivne efekte. Međutim, činjenica je da je uvek delotvornije primenjivati preventivne metode, koje se baziraju prevashodno na podizanju kolektivnog nivoa svesti, o štetnim posledicama ove antidruštvene pojave, ili imperije zla, kako je autor s pravom naziva.

Deo tih preventivnih mera, jeste nezaobilazno edukacija o organizovanom kriminalitetu i nemerljivim društvenim opasnostima i posledicama koje on proizvodi. Monografija, prof. dr Željka Bjelajca, upravo služi toj nameni. Autor u njoj tretira pitanja od posebnog značaja i interesovanja, ne samo za naučnu, već i za širu javnost, predstavljajući na stručan, ujedno praktičan, jednostavan,

sistematičan i poučan način pogubno dejstvo organizovanog kriminaliteta, kroz mnoštvo relevantnih izvora, brojnih ilustracija, činjenica, prikaza i primera, vešto sublimirajući najnovije teorijske diskusije o ovom fenomenu sa percepcijom o njegovoj globalizaciji i novim trendovima, što ovoj monografiji daje posebnu vrednost.

Organizovani kriminalitet-Imperija zla, je zanimljiva i korisna knjiga, kako za one koji se bave ili imaju tendenciju da se bave istraživanjem i proučavanjem ove kompleksne pojave, tako i za one koji su na različite načine uključeni u nastavne, preventivne i edukativne programe u okvirima naučno-istarživačkih i obrazovnih ustanova, ali svakako i za one pojedince koji imaju radno angažovanje u specijalizovanim državnim organima i službama u sektoru bezbednosti, a koji se svakodnevno na različitim nivoima suočavaju sa organizovanim kriminalitetom i rade na njegovom suzbijanju.

RECENZENTI

Prof. dr Miroslav Vrhovšek

Prof. dr Božidar Banović

Prof. dr Dobrica Vesić

EXCERPT FROM THE REVIEW

During the last decade, organized crime groups achieved another dimension, structure and character of the actions, by expanding their activities in transnational scales. Organized criminal groups in present time, started to represent a global threat and a danger to the international community, because they have established an international network for efficient implementation of their activities both in legal and illegal spheres of society, with the use of sophisticated strategies and different *modus operandi*. The result of the aforementioned is that they had infiltrated the financial, economic and political systems of countries around the world, erasing the boundary line between the permitted and forbidden.

The internationalization of organized crime is confirmed with expansion of the leading illegal markets, such as those related to drug and arms trafficking, human trafficking, art smuggling as well as other forms of smuggling and money laundering. Moreover, criminal organizations have upgraded their capabilities to penetrate into the legal structures of the society, thus taking advantage of the benefits of globalization of financial markets and their interaction and cooperation with other organized criminal groups at the international level.

In finding mechanisms and strategies for combating this evil of modern humanity, the international community is obviously guided by repressive methods, and necessary, i.e. conditional reactions of eliminating the consequences of a particular criminal act, which always gives short-term results and produces temporary positive effects. However, the fact is that application of the preventive methods, which are primarily based on raising the collective awareness of the harmful effects of this anti-social phenomena, or the evil empire, as the author rightly calls it, is always more effective.

The education on organized crime and countless social dangers and consequences that it produces is unavoidable part of these preventive measures. The monograph by Professor Zeljko Bjelajac, PHD, serves this purpose. Here

the author treats issues of particular interest and importance, not only for scientists, but also for the general public, presenting not only in professional, but also practical, simple, systematic and informative manner, devastating effects of organized crime, through a variety of relevant sources, numerous illustrations, facts, views and examples, skillfully transforming most recent theoretical discussions about this phenomenon with perception on globalization and new trends, which gives this monograph a special value.

Organized Crime - the Empire of Evil, is an interesting and useful book, both for those who are engaged or tend to engage in research and the study of this complex phenomenon, as well as for those who are involved in various ways in the educational, preventive and educational programs within the scientific-research and educational institutions, and certainly for those individuals who work in specialized government bodies and services in the security sector, and who are daily facing with organized crime at different levels and are working on its suppression.

REVIEWERS

Miroslav Vrhovšek, PhD

Božidar Banović, PhD

Dobrica Vesić, PhD

PREDGOVOR

Globalizacija se pored integrativnih procesa koji su sve izraženiji i stalnog jačanja međuzavisnosti između država i poslovnih subjekata, odrazila i na sferu bezbednosti. Taj proces koji neumoljivo i konstantno teče ima svoje pozitivne, ali i brojne negativne strane, koje se ispoljavaju na svakodnevni život građana. Međutim, nus pojave globalizacije su specifične po tome, što se efikasnije i brže od bilo čega drugog proširuju i uvezuju. Svedoci smo da je tipična nus pojava globalizacije organizovani kriminalitet. Pored toga što se delatnostima organizovanog kriminaliteta ostvaruje ogroman nezakonit profit, on predstavlja ozbiljnu pretnju razvoju demokratije, vladavini prava i ljudskim pravima, ali i opštoj bezbednosti i privrednom razvoju na planetarnom nivou.

„Organizovani kriminalitet je postao globalna pojava transformišući se u jednu od najvećih ekonomskih i oružanih sila. Odsustvo zajedničkog odgovora ugrožava suverenitet zemalja, pošto se u nekim državama pribjegava mitu za kupovinu izbora i političara”, navedeno je u izvještaju Kancelarije Ujedinjenih nacija za drogu i kriminal (UNODC) naslovljenom „Globalizacija kriminala: Procjene prijetnje organizovanog kriminala na međunarodnom nivou”.

Porast i raznolikost organizovanog kriminaliteta širom sveta podstakao je mnoge nacionalne i međunarodne aktivnosti. Naročito poslednjih nekoliko godina učestala su reagovanja u odnosu na izazove koje svetu donosi savremeni organizovani kriminalitet. Jedna od teškoća u kreiranju efikasnijih protivmera je i nedostatak adekvatnih informacija šta je zapravo organizovani kriminalitet. Osim toga, međunarodna diskusija je često otežana zbog nepouzdanosti definicija organizovanog kriminaliteta. Često se govori o njegovim pojedinim osnovnim delatnostima, poput trgovine drogama, trgovini ljudima, prostituciji itd., bez sveobuhvatnijeg sagledavanja fenomena u celini, njegovih etioloških obeležja, mehanizama prevencije, protivmera i strategija za njegovo suzbijanje.

Ova monografija opisuje najnovije trendove kretanja organizovanog kriminaliteta u međunarodnim razmerama. Pokušao sam da čitaocima stavim do znanja da je organizovani kriminalitet jedan dinamičan koncept ili bolje rečeno

fenomen, koji se stalno adaptira promenljivoj okolini, a kome pogoduje između ostalog i nedostatak razvoja kolektivne svesti, zbog čega čovečanstvo plaća visoku humanitarnu cenu. Istovremeno, organizovani kriminalitet je sve više multinacionalan, heterogeno strukturiran, i veoma fleksibilan. Samo potpuno razumevanje transnacionalne dimenzije organizovanog kriminaliteta i njegovih mreža, obezbeđuje neophodnu osnovu za racionalnu diskusiju o njegovim mnogim manifestacijama i koracima koje treba preduzeti u celovitom frontu borbe protiv ovog sve dominantnijeg zla savremenog društva.

Autor
Prof. dr Željko Bjelajac

INTRODUCTION

In addition to its influence on integration processes and permanent strengthening of interdependence between states and businesses, globalization is also affecting the sphere of security. This process, which is constantly and relentlessly flowing, has its numerous positive and negative aspects, which are manifested in everyday lives of citizens. However, the side effects of globalization are specific in one aspect, they expand and bound more efficiently and faster than any other. We are witnessing that the typical side effect of globalization is organized crime. Besides enormous illicit profits gained by activities of organized crime, it represents a serious threat to the development of democracy, rule of law and human rights, as well as to general public safety and economic development on a global scale.

“Organized crime has become a global phenomenon, by transforming into one of the largest economic and military powers. The absence of a common response threatens the sovereignty of the countries, since in some countries it is resorting to bribes in order to purchase elections and politicians”, is stated in the report of the UN Office on Drugs and Crime (UNODC) entitled “The Globalization of Crime: a Transnational Organized Crime Threat Assessment”.

The growth and diversity of organized crime around the world has encouraged many national and international activities. In the past few years, reactions in relation to the challenges that organized crime brings to the modern world are especially frequent. One of the difficulties in creating more efficient countermeasures is a lack of adequate information on what organized crime really is. Furthermore, international discussion is often difficult due to unreliability of the definitions of organized crime. One often discusses some of its basic activities, such as drug trafficking, human trafficking, prostitution etc., without more comprehensive consideration of phenomenon in general, of its etiological features, mechanisms of prevention, countermeasures and strategies for its suppression.

This monograph describes the latest trends in organized crime at the international level. I have tried to let my readers know that organized crime is a dynamic concept or, better said, a phenomenon that is constantly adapting to a variable environment, and which, among other things, favors the lack of development of collective consciousness, for which the mankind pays a high humanitarian cost. At the same time, organized crime is becoming more and more multinational, heterogeneous in its structure, and very flexible. Only a thorough understanding of the transnational dimension of organized crime and its networks, provides the necessary basis for a rational discussion on its various forms and steps that should be taken in order to achieve success in the frontline fight against the dominating evils of modern society.

The author
Željko Bjelajac, PhD

UVOD

Kriminal, kršenje zakona, je postupak, čin, delo kažnjivo po zakonu, zlo delo. Izrazi u engleskom jeziku za kriminal su: *transgression, evildoing, abomination, evil, immorality, wickedness, iniquity, villainy, depravity, turpitude, vice, sin, sinning, terrorization, terrorisation, crime, law-breaking*. Kriminalitet je pojava u društvu koja se manifestuje u vršenju društveno opasnih dela za koja je predviđena krivična sankcija. Dakle, pod kriminalitetom se ne podrazumeva kršenje onih društvenih pravila za koja nije predviđena krivična sankcija. Svaka društvena zajednica preduzima mere za suzbijanje kriminaliteta. Te mere se u osnovi svode na preventivne i represivne. Preventivne mere usmerene su na uklanjanje uzroka kriminaliteta, dok se represivne primenjuju prema učiniocu krivičnog dela nakon što je delo izvršeno. Ova podela je relativnog značaja, jer i preventivne mere mogu sadržavati elemente represije, a s druge strane represivne mere po pravilu za svrhu imaju prevenciju tj. suzbijanje kriminaliteta.¹

Nesporno je da je organizovani kriminalitet pojava koja je veoma stara. Kao oblik devijantnog ponašanja, prisutna je tokom čitave istorije ljudskog društva. Ona zapravo predstavlja istorijsku kategoriju, koja je naravno u svojoj evoluciji menjala oblike izražavanja, usklađujući ih sa vremenom življenja i karakterom društva. Radi se o pojavi koja je visoko adaptibilna, te upravo zbog te svoje osobenosti odoleva različitim socio-ekonomskim i političkim varijacijama.

Organizovani kriminalitet, je fenomen koji je prisutan u gotovo svim zemljama i pokazuje tendenciju permanentnog rasta. U tom kontekstu, na globalnom nivou, države, ali i međunarodna zajednica, svakodnevno se suočavaju sa iznalaženjem pogodnih strategija i mehanizama za njegovo sprečavanje i suzbijanje.

Organizovani kriminalitet je veoma kompleksna pojava, koja u svojoj složenosti ne može biti isključiva, već se mora tretirati i sagledavati kroz prizme filozofskih, socioloških, ekonomskih, psiholoških i pravnih aspekata.

¹ <http://bs.wikipedia.org/wiki/Kriminal/15/12/2012>.

Dakle, predmet je istraživanja ne samo kriminologa, već i eksperata iz raznih naučnih disciplina, jer implikacijama koje prouzrokuje ostvaruje uticaj na gotovo sve vidove društvenog i javnog života. Pored toga, kao antidruštvena pojava, organizovani kriminalitet, ima izuzetnu inventivnost i sposobnost, da stvara i koristi uslove za infiltriranje u legalne strukture društva, vešto se adaptirajući na konkretnu društveno-političku i ekonomsku situaciju, i to ne samo u nacionalnim, nego i u nadnacionalnim okvirima.

„Čovečanstvo je sada prvi put došlo do tehničkog sredstva da počini samoubistvo”, reči su koje je izgovorio *Oto Bastiansen*,² a koje u današnje vreme izgleda dobijaju pravi smisao. Naime, opšte je poznato da vreme u kojem živimo karakteriše niz revolucionarnih promena, koje imaju nemerljiv uticaj na sve aspekte života i rada savremenog čoveka. Međutim, naučno-tehnološki razvitak, uporedo sa tim što je pokrenuo snage koje integrišu našu planetu u cilju kvalitetnijeg života njenih stanovnika, stvorio je uslove i omogućio pretpostavke, pojedincima sa „druge strane zakona”, da iskoriste određene inovacije u svrhu organizovanja i vršenja kriminalnih delatnosti. Zapravo, došli smo do evidentnog paradoksa ili bolje reći raskoraka u razvoju društva, u kojem naša svakidašnjica obiluje nizom kontradiktornosti. S jedne strane imamo impozantan pomak u civilizacijskom i naučno-tehnološkom pogledu, do neslučenih razmera, a s druge strane imamo najmračnije i najbizarnije pojave kao produkt organizovanih kriminalnih aktivnosti, prevashodno motivisanih ekonomskim razlozima.

U XXI veku, u kojem je čovečanstvo suočeno sa brojnim izazovima, organizovani kriminalitet ne poznaje granice država i režima. Čitave mreže razvijenih i dobro organizovanih, visokosofisticiranih kriminalnih grupa, svih nacija i boja, u cilju sticanja profita, bave se različitim „unosnim poslovima”, posebno onim koji obezbeđuju veliku dobit, kao što su, trgovina narkoticima, oružjem, ljudima i dr. Kriminalci u ovo doba globalizacije, kako ga često pojedini analitičari određuju, „lutaju” elektronskim mrežama, uz pomoć visoko razvijenih tehnologija „peru” velike količine novca i kao neka nevidljiva snaga, povlače točak civilizacije unazad, ka putu degradiranja dosadašnjih epohalnih dostignuća.

Uporedo sa nestankom komunizma, što simbolizuje pad berlinskog zida, raspadom moćnog SSSR-a, te stvaranjem novih i drugačijih odnosa moći, koje sa sobom povlači proces globalizacije, došlo je i do razvoja neželjenih pratećih pojava, koje se mogu označiti kao anomalije tih društvenih zbivanja. Te

² Otto Christian Astrup Bastiansen (1918–1995), je bio norveški fizičar i hemičar, jedan period i Rektor Univerziteta u Oslu (1973–1976).

anomalije, u datom kontekstu, podrazumevaju, prestrukturiranje i delovanje nekih novih kriminalnih organizacija, kao proizvod navedenih okolnosti. Kriminalne organizacije, uglavnom nastale iz zemalja, centralne i istočne Evrope, bivših zemalja SSSR-a, osobito ruska i albanska mafija, postale su pandan tradicionalno dominantnoj italijanskoj mafiji, koju su po metodama delovanja i beskrupuloznosti čak i pretekle.

Očigledno je da zemlje iz kojih su ove ili slične mafije, ili pak organizovane kriminalne grupe potekle, nisu imale adekvatan odgovor, u dovoljnoj meri izgrađen bezbednosni sektor, zakonodavni okvir, niti uopšteno rečeno kredibilne i relevantne institucije sistema, spremne da odgovore nametnutim izazovima i uhvate se u beskompromisnu borbu sa organizovanim kriminalom. Koristeći poziciju navedenih slabosti i izloženosti, s druge strane, organizovani kriminalitet postaje toliko jak, te se perfidno uvlači u vrhove političkih i bezbednosnih struktura, pa problem njegovog prepoznavanja i eliminisanja postaje utoliko veći. Takva „kamufლაža“, za posledicu naravno ima, brisanje granica i poistovećivanje ilegalnog sa legalnim ponašanjem.

Organizovani kriminalitet ima tendenciju da svoje raznovrsne delatnosti uspostavi, održi i proširi na sve društvene oblasti, u kojima može ostvariti odgovarajuću korist. Pri tom, ne bira sredstva i načine, primenjujući: zastrašivanje, nasilje, ucenjivanje, iznuđivanje, korupciju, ubijanje i dr., a sve radi ostvarivanja nelegalnog profita i pozicioniranja na tržištu kriminala. Zato poslovne transakcije u pojedinim oblastima ili delovima sveta postaju nesigurne, a uspešan biznis postaje riskantan, i to ne samo u materijalnom, nego i u fizičkom smislu.

Podrazumeva se da se pojedini oblici organizovanog kriminala, ne ispoljavaju kao izopšteni, pojedinačni slučajevi koji su hermetički zatvoreni. Vidovi kriminala se međusobno razlikuju, ali se istovremeno dopunjavaju i prožimaju, doprinoseći njegovom porastu i raznolikosti, te ukorenjivanju u svim porama društva. Nepobitno je utvrđen ustanovljeni obrazac ponašanja, u kom jake kriminalne organizacije ne izbegavaju niti jednu kriminalnu delatnost, pod uslovom da je ona profitabilna. Takođe, organizovani kriminal koji donosi basnoslovne zarade, u skladu sa vremenom u kojem egzistira, više nije „tradicionalan“. On se ne bazira na tradicionalnim vezama, nego povezuje i zahvata različite segmente društva, pa je ponekad veoma teško razdvojiti kriminalne od legalnih elemenata. Vlade zemalja, banke, institucije i drugi slojevi društva, često su umešane u kriminal i imaju koristi od njega. Pri tom, ono što karakteriše organizovani kriminal, svakako je i činjenica, da se kriminalne grupe izuzetno brzo integrišu i adaptiraju, ne ograničavajući se na jedan kriminalni oblik ili delatnost, teritoriju i drugo, pa je saradnja internacionalnih kriminalnih organizacija razvijena na svim poljima.

Čovečanstvo je konačno shvatilo da su terorizam, trgovina ljudima, oružjem, narkoticima, uz pranje novca i korupciju, instrumenti organizovanog kriminala koji najdrastičnije ugrožavaju osnovne vrednosti društva u celini. Ovi problemi pogađaju sve zemlje, a njihovi efekti duboko prožimaju i potresaju celokupno društvo, ugrožavajući demokratsku stabilnost, vladavinu zakona, odnosno razvoj i napredak građanskog društva.

Organizovani kriminalitet se ne ispoljava u svim zemljama u istom obliku na jednobrazan način, pa je ta činjenica nesumnjivo doprinela stanju da još uvek nema opšteprihvaćene, sveobuhvatne i jedinstvene definicije, pojma organizovanog kriminaliteta, koja bi postavila apsolutne standarde u krivično-pravnoj, sociološkoj i politikološkoj literaturi. Istovremeno, postoje brojne definicije koje na identične i diferentne načine, kanališu stavove o tome šta obuhvata sadržaj pojma organizovanog kriminaliteta.

Naime, preciznost sadržaja termina „organizovani”, koji naravno može imati više značenja, predstavlja osnovni problem. U tom smislu, veoma često se pod isti pojam svrstavaju i organizovana kriminalna grupa, organizovano kriminalno udruženje ili organizacija, pa sve do tipa pod kojim se može podvesti klasična mafija. Takođe, rezultati brojnih teorijskih istraživanja, navode na problem koji se javlja u definisanju pojma organizovanog kriminaliteta, jer pojedini autori smatraju da svi oblici grupnog kriminalnog delovanja, ne moraju po inerciji predstavljati i organizovani kriminalitet. Zastupnici ovog shvatanja, između ostalog, potenciraju da je za postojanje organizovanog kriminaliteta, pored osnovnih elemenata koji karakterišu organizovano kriminalno delovanje, neophodan još jedan element, a to je veza kriminalne organizacije sa državom, odnosno njenim organima.

LITERATURA

- Abadinsky Howard, *Organized Crime*, Boston, 1981.
- Abadinsky Howard, *Organized Crime*, Third Edition, "Nelson-Hall", Chicago, 1990.
- Abot Elizabet, *Istorija ljubavnica*, Geopolitika, Beograd, 2007.
- Albanese S. Jay, "The Causes of Organized Crime: Do Criminals Organize Around Opportunities for Crime or Do Criminal Opportunities Create New Offenders?", *Journal of Contemporary Criminal Justice*, Thousand Oaks, No 4, 2000, p. 413.
- Albanese S. Jay, *Organized Crime in Our Times*, Andersnon Publishing Co, Cincinnati, 2004.
- Albini Jozeph & all, "Russian Organized Crime: Its History, Structure and Function", *Journal of Contemporary Criminal Justice*, Vol 11., No. 4, 1995, pp. 213–243.
- Albini L. Joseph, *The American Mafia: Genesis of the Legend*, New York, 1971.
- Aleksić Živojin, Škulić Milan, *Kriminalistika*, Dosije, Beograd, 2002.
- Antonić Dragomir, *Korupcija u Srbiji*, CLDS, Beograd, 2001.
- Arbanas Goran, „Pedofilija”, <http://www.ordinacija.hr/autori>
- ASTRA-anti trafficking action, Beograd, Republika Srbija, www.astra.rs
- Banović Božidar, „Subjekti suprostavljanja organizovanom kriminalitetu u Republici Srbiji”, u: Željko Bjelajac i Mina Zirojević, ur., *Organizovani kriminalitet, izazov XXI veka*, Pravni fakultet za privredu i pravosuđe, Novi Sad, 2012, str. 573–591.
- Banović Božidar, Bjelajac Željko, "Traumatic experiences, psychophysical consequences and needs of human trafficking victims", *Vojnosanitetski pregled*, 2012, January Vol. 69 (No. 1): p. 1–134, str. 94–98.
- Barresi Francesco, "Mafia ed Economia criminale. Analisi socio-criminologica di un'economia „sommersa” e dei danni arrecati all'economia legale”, *Roma: EDUP*, 2007, p.143.
- Bibes Patricia, "Transnational organized Crime and Terrorism", *Journal of Contemporary Criminal Justice*, August, 2001, Prevod objavljen u: *Pogledi — odabrani tekstovi iz strane Kriminalističko-bezbednosne literature*, Policijska akademija, Beograd, 2003, str. 17–27.

Bjelajac Željko, "Contemporary Tendencies in Money Laundering Methods: Review of the Methods and Measures for its Suppression", *Research Institute for European and American studies (RIEAS), Research Paper* No.151, Athens, june 2011, pp. 1–22.

Bjelajac Željko, "Cyber Crime and Internet Pedophilia", *Western Balkans From Stabilization to Integration Institute of International Politics and Economics, Institute of International Politics and Economics*, Belgrade, 2011, pp. 437–456.

Bjelajac Željko, „Fenomen trgovine ljudskim bićima”, *Pravo, teorija i praksa*, Godina XXV, novembar–decembar 2008, Novi Sad, broj 11–12, str. 3–21.

Bjelajac Željko, „Globalna ekonomska kriza i porast nezaposlenosti”, *Pravo, teorija i praksa*, Godina XXVI, Novi Sad, mart–april 2009., br. 3–4., str. 41–48

Bjelajac Željko, „Jedinstveno tržište, slobodno kretanje radne snage i problemi nezaposlenosti u Evropskoj uniji”, *Pravo, teorija i praksa*, Godina XXV, Novi Sad, Mart–April 2008, br. 3–4, str. 3–10.

Bjelajac Željko, „Korupcija kao vid organizovanog kriminala”, *Pravo, teorija i praksa*, Godina XXV, Broj 3–4, Novi Sad, mart–april 2008, str. 47–55.

Bjelajac Željko, „Pranje novca kao faktor ekonomske destabilizacije u nacionalnim međunarodnim razmerama”, *Poslovna ekonomija*, vol. 5, br. 2, Sremska Kamenica, 2011, str. 151–170.

Bjelajac Željko, „Pranje novca kao prepreka afirmaciji preduzetništva i razvoju privatnog sektora u Republici Srbiji”, *Poslovna ekonomija*, vol. X, br.1, Sremska Kamenica, 2012, str. 347–371.

Bjelajac Željko, "Prostitution as a Controversial Social Phenomenon from History to Modern Age", *The Review of International Affairs*, Vol. LXII, No. 1142, April–June 2011, Belgrade, pp. 48–69.

Bjelajac Željko, „Stepen humanog razvoja i vladavine prava u Republici Srbiji”, *Pravo, teorija i praksa*, Godina XXV, br. 7–8, Novi Sad, jul–avgust 2008, str. 3–10.

Bjelajac Željko, Jovanović Milovan, „Globalni terorizam kao ekstremno oblik degradacije ljudskih prava”, *Politička revija*, Godina (XXIV) XI, vol=34, Br. 4 / 2012, str. 329–350.

Bjelajac Željko, Jovanović Milovan, „Savremeni terorizam u avio-saobraćaju”, *Međunarodna politika*, God. LXIII, br. 1147, str. 122–135.

Bjelajac Željko, Jovanović Milovan, „Specifičnosti fenomena pranja novca”, *Megatrend revija*, Vol. 9, No 3, Beograd, 2012, str. 83–99.

Bjelajac Željko, Matijašević Jelena, Dimitrijević Duško, „Konvencija Saveta Evrope o visokotehnološkom kriminalu”, *Evropsko zakonodavstvo*, God. XI, br. 42, Beograd, 2012, str. 37–52.

Bjelajac Željko, Matijašević Jelena, Dimitrijević Duško, „Značaj uspostavljanja međunarodnih standarda u suzbijanju visokotehnološkog kriminala”, *Međunarodna politika*, br. 1146, Beograd, April–Jun 2012, str. 66–85.

Bjelajac Željko, Matijašević Jelena, Dimitrijević Duško, Finansiranje međunarodnog terorizma kao globalnog fenomena, *Evropsko zakonodavstvo*, br. 29–40/2012, str. 384–407.

Bjelajac Željko, Matijašević Jelena, Marković Miloš, „Uticaj verskog fanatizma na ekspanziju terorizma”, u: Željko Bjelajac i Mina Zirojević, ur., *Organizovani kriminalitet, izazov XXI veka*, Zbornik radova sa Međunarodne naučne konferencije, Pravni fakultet za privredu i pravosuđe, Novi Sad, 2012, str. 124–144.

Bjelajac Željko, Matijašević Jelena, Počuča Milan, „Značaj edukacije mladih o zloupotrebama opojnih droga”, *Pedagoška stvarnost*, God. LVIII, br.3, Novi Sad, 2012, str. 401–415.

Bjelajac Željko, Matijašević Jelena, Počuča Milan, „Značaj edukacije mladih o zloupotrebama na internetu”, *Pedagoška stvarnost*, br. 2/2012, Novi Sad 2012, str. 207–221.

Bjelajac Željko, *Moderno ropstvo*, DTA, Beograd, 2008.

Bjelajac Željko, *Organizovani kriminal vs Srbija*, Pravni fakultet za privredu i pravosuđe u Novom Sadu, DTA Beograd, Beograd, 2008.

Bjelajac Željko, *Trgovina ljudima, uzroci i posledice*, Beograd, 2005.

Borba protiv pranja novca i finansiranja terorizma u svetu – NBS, <http://www.nbs.rs>

Bossard Andre, *Transnational Crime and Criminal Law*, Office of International Criminal Justice, Chicago, 1990.

Bošković Goran, Mijalković Saša, „Dominantni modeli kriminalnog organizovanja”, *Nauka, bezbednost, policija*, broj 1, Kriminalističko–policajska akademija, Beograd, 2008, str. 79–101.

Bošković Mićo, „Aktuelni problemi suzbijanja pranja novca”, *Bezbednost* 5, vol.43, Beograd, 2001, str. 565–586.

Bošković Mićo, *Organizovani kriminalitet i korupcija*, Visoka škola unutrašnjih poslova, Banja Luka, 2004.

Bošković Mićo, *Organizovani kriminalitet*, Policijska akademija, Beograd, 1988.

- Bošković Mićo, *Transnacionalni organizovani kriminalitet*, Policijska akademija, Beograd, 2003.
- Bošković Milo, *Kriminologija*, Pravni fakultet Univerziteta u Novom Sadu, 2007.
- Bošković Milo, *Kriminološki leksikon*, Matica srpska, Novi Sad, 1999.
- Bošković Milo, *Socijalna patologija*, Pravni fakultet, Novi Sad, 2002.
- Bošnjak Marinko, „Globalna finansijska i ekonomska kriza i njen uticaj na privredu i finansije Srbije”, *Studija za sajt ministarstva finansija*, Beograd, 2011, str. 4.
- Bourdieu Pierre, *La distinction : critique sociale du jugement*, Les éditions de minuit, Paris, 1979.
- Bromley Mark, Griffiths Hugh, *Enduser certificates: Improving standards to prevent*, Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI), No. 2010/3, Stockholm March 2010.
- Buljan-Flender Gordana, „Internet i djeca-trebamo li brinuti”, <http://www.psihonet.com>
- Caiden E. Gerald, “Towards a General Theory of Official Corruption”, *Asian Journal of Public Administration*, Vol. 10, No. 3, University of Hong Kong, 1998, pp. 5–16.
- Canadian Police College, The Changing Structure of Organized Crime Groups, <http://www.rcmpgrc.gc>
- Carinski zakon, *Službeni glasnik RS*, br. 18/2010 i 111/2012, Beograd
- Charney Noah, *Art and crime*, Praeger/ABC-CLIO, Santa Barbara, California, 2009.
- Claessens Roger, *Ethics, Corporate Values and Prevention of Money Laundering*, Udruženje banaka Srbije, Beograd, 2006.
- Coleman W. James 1987. Toward an Integrated Theory of White-Collar Crime. *The American Journal of Sociology*, Vol. 93, No. 2, 406–439.
- Conklin E. John, *Art crime*, Westport (Conn.), Praeger, London, 1994.
- Convention on Laundering, Search, Seizure, and Confiscation of the Proceeds from Crime, Treaties and reports, Council of Europe, Strasbourg, 1991.
- Coomaraswamy Radhika, “Integration of the human right of women and the gender perspective – Violence against women”, E/CN. 4/2000/68, odlomak 17, *Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights*, Geneva, Switzerland, 29. februar 2000.
- Cordesman H. Anthony, *The Strategic Impact of Russian Arms Sales and Technology Transfers*, Center for Strategic and International Studies, Washington, 1999.

Courmont Barthélémy, Ribnikar Darko, „Asimetrični ratovi”, *Novinsko-izdavački centar „Vojska”*, Beograd, 2003.

Cressey R. Donald, *Kriminalna organizacija (Criminal Organization)*, Heinemann, London, 1972, p. 12

Ćosić Dobrivoje, „Strukturne veze između terorizma i organizovanog kriminala”, *Revija za bezbednost, stručni časopis o korupciji i organizovanom kriminalu*, Centar za bezbednosne studije, br. 3/08, Godina II, Beograd, str. 22–27.

Delibašić Veljko, *U kandžama prostitucije-krivično-pravni aspekt prostitucije*, Čigoja štampa, Beograd, 2010.

Derenčinović Davor, *Mit (o) korupciji*, NOCCI, Zagreb, 2001.

Dimitrijević Predrag, „Kompjuterski kriminal”, <http://www.prafak.ni.ac.rs>.

Dimitrijević Vojin, Stojanović Radoslav, *Osnovi teorije međunarodnih odnosa*, Službeni list SFRJ, Beograd, 1977.

Dobovšek Bojan, “Financing terrorism through art”, *Review of international affairs*, No 1136, 2009, str. 93–104.

Dobovšek Bojan, “Problematika preiskovanja kaznivih dejanj povezanih z umetninami”, [Elektronski vir]. 8. *slovenski dnevi varstvoslovja Varnost v sodobni družbi groženj in tveganj*, Bled, 30. maj – 1. junij, Fakulteta za varnostne vede, Maribor, 2007. p. 5.

Dobovšek Bojan, “Financing terrorism through art”, *Review of international affairs*, No. 1136, 2009, pp. 93–104.

Dobovšek Bojan, Lamberger Igor, Slak Boštjan, „Međusobna povezanost organizovanog kriminaliteta i terorizma”, u: Željko Bjelajac i Mina Zirojević, ur., *Organizovani kriminalitet, izazov XXI veka*, Zbornik radova sa Međunarodne naučne konferencije, Pravni fakultet za privredu i pravosuđe, Novi Sad, 2012, str. 440–457.

Dobovšek Bojan, Samardžić Renata, „Kriminalitet u vezi sa umetninama — tamno područje kriminalistike”, *Pravo & društvo*, 2 (2): 2011, pp. 141–150.

Dobovšek Bojan, Samardžić Renata, „Krijumčarenje i ilegalna trgovina kulturnim dobrima”, u: Željko Bjelajac i Mina Zirojević, ur., *Organizovani kriminalitet, izazov XXI veka*, Zbornik radova sa Međunarodne naučne konferencije, Pravni fakultet za privredu i pravosuđe, Novi Sad, 2012, str. 367–398.

Dobovšek Bojan, Samardžić Renata, „Pranje novca nove elite”, *Danas*, 11 (3544), 13. jun 2007, str. 18–19.

Drakulić Mirjana, Drakulić Ratimir, „Sajber kriminal”, str.5, www.fu-student.com/forum.

- Đurđić Vojislav, *Krivično pravo*, Službeni glasnik, Beograd, 2004.
- Đurić Zvezdan, *Siva ekonomija i korupcija*, Ekonomski fakultet, Priština, 2003.
- Ejdus Filip, Savković Marko, (ur.), *Rečnik evropske bezbednosti*, Centar za civilno-vojne odnose, Beograd, 2010.
- Eliot Mabel, *Kriminal u modernom društvu*, Svjetlost, Sarajevo, 1962.
- Engels Fridrih, *Poreklo porodice, privatne svojine i države*, Kultura, Beograd, 1950.
- European Committee on Crime Problems, European Committee of Experts on Crime in Cyber-space, Draft Convention on Cyber-crime, April 2000, <http://europa.eu.int>.
- European Security Strategy — A Secure Europe in a Better World*, www.consilium.europa.eu.
- Europol & the European Commission, *Towards a European Strategy to Prevent Organized Crime*, Working Paper, Europol & the European Commission, Brussels, 2001.
- Fatić Aleksandar, „Osnovni aspekt borbe protiv organizovanog kriminala na Balkanu”, *Međunarodni problemi*, Beograd, 2005, Vol. LVII, br. 1–2, pp. 71–99.
- Fedotov Yuri, Executive Director United Nations Office on Drugs and Crime, “World Drug Report”, 2012, UN, New York, 2012, http://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/WDR2012/WDR_2012_web_small.pdf.
- Ferguson Charles, Kazi Tahseen, Perera Judith, *Commercial radioactive sources: Surveying the security risk*, Monterey Institute of International Studies, Monterey, 2003.
- Flutsch Laurent, Fontannaz Didier, *Le pillage du patrimoine archéologique: Des razzias coloniales au marché de l'art, un désastre culturel*, Favre, Paris, 2010.
- Fuchs Eduard, *Illustrierte Sittengeschichte-Die Galante Zeit*, Verlag Albert Lang, München, 1910, str. 404–405.
- Gavrilović Zoran, „Definicija prostitucije”, www.ZaMirZine.net.
- Global Programme Against Transnational Organized Crime, *Results of A Pilot Survey of Forty Selected Transnational Organized criminal groups in Sixteen Countries*, United Nations, Office on Drugs and Crime, September, 2002. pp. 33–43.
- Globalni program UN-a protiv pranja novca (*United Nations Global Programme Against Money Laundering*).
- Grimmett F. Richard, *Conventional Arms Transfers to Developing Nations, 1997–2004*, Congressional research service, New York, 2006.

Grubač Momčilo, „Organizovani kriminal u Srbiji”, *Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu*, god. 46, 4/2009, Split, str. 701–709.

Guillotreau Ghislaine, *Art et crime: la criminalité du monde artistique et littéraire*, P.U.F. Paris, 1999.

Hagan E. Frank, “The Organized Crime Continuum: A Further Specification of a New Conceptual Model,” *Criminal Justice Review*, (Spring, 1983), vol. 8, pp. 52–57.

Haller Mark, “Illegal Enterprise: A Theoretical and Historical Interpretation”, *Criminology* 28(2), 1990.

Heidenheimer Arnold, “*Readings in comparative analysis on political corruptino*” (lektira / rasprava uporedne političke korupcije), izd. Hott. Rinehart & Winston Inc., New York, 1970.

Henriques Fernando, *Historija prostitucije, Prostitucija primitivnih, klasičnih i istočnjačkih naroda*, Epoha, Zagreb, 1968.

Hobbs Dick, „Professional and Organized Crime in Britain” in Mike Maguire, Robert Morgan & Robert Reiner, (eds) *The Oxford Handbook of Criminology*: Clarendon Press, Oxford, 1994, p. 447.

Hoffman Bruce, *Unutrašnji terorizam*, Narodna knjiga i Alfa, Beograd, 2000.

Hough Peter, *Understanding Global Security*, Routledge, London – New York, 2008, p. 230; Phil Williams, “Transnational Criminal Organizations and International Security”, in: Michael T. Klare and Yogesh Chandraani (eds.), *World Security – Challenges for a New Century*, St. Martin’s Press, New York, 1998, p. 252.

Hutchinson Asa, “International Drug Trafficking and Terrorism”, <http://www.state.gov>.

IAEA Illicit Trafficking Database, <http://www-ns.iaea.org/downloads>.

Ignjatovic Đorđe, *Organizovani kriminalitet, drugi deo*, Policijska akademija Beograd, 1998.

Ignjatović Đorđe, „Stanje kriminaliteta u Srbiji: analiza statističkih podataka” u: Đorđe Ignjatović (ur) *Stanje kriminaliteta u Srbiji i pravna sredstva reagovanja*, Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd, 2007, str. 11.

Ignjatović Đorđe, *Kriminologija*, PIP „Nomos”, Beograd, 1996.

Ignjatović Đorđe, *Organizovani kriminalitet – drugi deo*, Policijska akademija, Beograd, 1988.

Informator o radu Tužilaštva za organizovani kriminal 2011–2012.

Internet i trgovina ljudima - globalna mreža kao izvor opasnosti, <http://www.ring.ba>.

Internet, vidovi internet kriminala u našoj zemlji, *Svet kompjutera*, <http://sk.rs>.

Istraživanje Agencije za borbu protiv korupcije RS, <http://www.mogucasrbija.rs>.

Izjave državnih zvaničnika iz sektora finansija, www.danas.rs/arhiva.

Izveštaj MUP-a Srbije o organizovanom kriminalu na Kosovu i Metohiji
<http://www.spc.rs>

Jakovljević Dušan, *Terorizam s gledišta krivičnog prava*, Novinsko izdavačka ustanova „Službeni list SRJ”, Beograd, 1997.

James K. Robinson, “Internet as the Scene of Crime”, *International Computer Crime conference*, Oslo, 2000, www.ccips.org.

Jazić Aleksandar, „Teroristička propaganda i uloga medija”, *Međunarodni Problemi* 1, str. 113–135, 62(2010), Vol. LXII, br. 1, str. 116–117.

Joksić Ivan, Božović Vladimir, „Organizovani kriminalitet kao globalna pretnja”, u: Željko Bjelajac i Mina Zirojević, ur., *Organizovani kriminalitet, izazov XXI veka*, Zbornik radova sa Međunarodne naučne konferencije, Pravni fakultet za privredu i pravosuđe, Novi Sad, 2012, str. 35–53.

Jugović Aleksandar, Brkić Miroslav, Simeunović-Patić Biljana, „Socijalne nejednakosti i siromaštvo kao društveni kontekst kriminala”, Fakultet političkih nauka, *Godišnjak 2008*, Beograd, str. 447–461.

Jurčević Mirjana, „Mafija kao primjer paralelne vlasti: primjer Italije”, *Polemos*, Godina XIII, br. 2, 2010, str. 101–115.

Kaseze Antonio, *Međunarodno krivično pravo*, Beogradski centar za ljudska prava, Beograd, 2005.

Katušić-Jergović Sanja, „Pranje novca (pojam, karakteristike, pravna regulativa i praktični problemi)”, *Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu (Zagreb)*, vol. 14, broj 2/2007, str. 619–642.

Kegley W. Charles, Wittkopff Eugene, *Svetska politika*, Centar za studije Jugoistočne Evrope, Beograd, 2004.

Kelly Liz, Regan Linda, “Stopping Traffic: Exploring the extent of and responses to trafficking in women for sexual exploitation in the UK London”, *Home Office, Police Research Series*, Paper 125, 2000, pp. 6.

Kokolj Mitar, „Osvrt na stanje organizovanog kriminaliteta u nekim državama sveta”, u: *Organizovani kriminalitet i korupcija*, Zbornik radova sa naučnog skupa na Kopaoniku: Srpsko udruženje za krivično pravo, Beograd, 1996, str. 43.

Komnenić Milovan, Jovanović Milovan, „Falsifikovanje i stavljanje u opticaj lažnog novca”, u: Željko Bjelajac i Mina Zirojević, ur., *Organizovani kriminalitet, izazov XXI veka*, Zbornik radova sa međunarodne naučne konferencije, Pravni fakultet za privredu i pravosuđe, Novi Sad, 2012, str. 297–314.

Konstantinović-Vilić Slobodanka, Nikolić-Ristanović Vesna, *Kriminologija*, Pravni fakultet – Niš, Centar za publikacije, 2003.

Krivični zakonik RS, *Službeni glasnik RS*, br. 85/2005, 88/2005 – ispr., 107/2005 – ispr., 72/2009, 111/2009 i 121/2012, Beograd.

Krivokapić Vladimir, *Prevenција kriminaliteta*, Policijska akademija, Beograd, 2002.

Kulić Mirko, *Pranje novca, privredni kriminal i korupcija*, Institut za sociološka i kriminološka istraživanja, Beograd, 2001.

Lakić Danijela, „Krijumčarenje kulturnih dobara kao oblik prekograničnog kriminala”, *Revija za bezbednost*, Godina III, broj 12, Beograd, decembar 2009, str. 28–34.

Lazarević Ljubiša, *Krivično pravo Jugoslavije posebni deo*, Savremena administracija, Beograd, 1995.

Lungren Daniel, Gowart G., Luca R. Robert, Jones Charles, “Russian Organized Crime (Organization and Structure)”, *California Department of Justice*, 1996, <http://www.fas.org/irp/world/para/docs/rusorg3.htm>.

Lupsha A. Peter, “Networks versus Networking: Analysis of an Organized Crime Group”, in: G. P. Waldo (ed.), *Career Criminals*, Beverly Hills, CA: Sage, 1983, pp. 59–87.

Maltz Michael, *Measuring the Effectiveness of Organized Crime Control Efforts*, The Office of International Criminal Justice, Chicago, IL, 1990.

Manojlović Dragan, *Organizovane kriminalne grupe*, Beosing, Beograd, 2006.

Marinković Darko, *Suzbijanje organizovanog kriminala — specijalne istražne metode*, Prometej, Novi Sad, 2010.

Marjanović Jovan, *Političke stranke i moderna država*, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 1999.

Martin George, *Understanding Terrorism — Challenges, Perspectives, and Issues*, Sage Publications, Thousand Oaks, London, New Delhi, 2006.

Masleša Ramo, „Organizovani kriminalitet — političko, sigurnosni i destabilizirajući faktor u razvoju društava u tranziciji”, *Organizovani kriminalitet — stanje i mere zaštete*, Policijska akademija, Beograd, 2005, str. 135.

Masleša Ramo, „Suvremeni oblici organizovanog kriminaliteta i sigurnost policije”, Međunarodno naučno-stručno savetovanje – *Ugrožavanje bezbednosti pripadnika policije – uzroci, oblici i mere zaštite*, Zbornik radova, Policijska akademija, Beograd, 2003. godine, str. 63–64.

Masleša Ramo, *Teorije i sistemi sigurnosti*, Magistrat, Sarajevo, 2001.

Masnjak Boris, Kaselj Željko, „Mjere i radnje za sprečavanje pranja novca”, *Računovodstvo i finansije*, br.2, Zagreb, 1998, str. 4.

Matijašević Jelena, „Organizovani kriminalitet – Transnacionalni organizovani kriminalitet”, *Pravo – teorija i praksa*, br. 1–2/2008, Godina XXV, Pravo „DOO” i Pravni fakultet za privredu i pravosuđe, Novi Sad, str. 87.

Matijašević Jelena, Pavlović Zoran, „Trgovina ljudima, uticaj i posledice po ljudska prava”, *Pravo, teorija i praksa*, Godina XXVI, broj 7–8, Novi Sad, jul–avgust 2009, str. 21–33.

Matijašević Jelena, Spalević Žaklina, „O pranju novca – pojam, međunarodni pravni akti i zakonodavne odredbe u Republici Srbiji”, *Poslovna ekonomija*, Prihvaćen za objavu u broju 2 (ISSN: 1820-6859) za 2011. godinu

McCauley Richard, “The Psychology of Terrorism”, *Social Science Research Council*, <http://www.ssrc.org/sept11/essays/mccauley.htm>,

Mijalković Saša, „Dihotomija organizovanog kriminala i terorizma iz ugla nacionalne bezbednosti”, *Revija za bezbednost, stručni časopis o korupciji i organizovanom kriminalu*, Centar za bezbednosne studije, br. 12/08, Godina II, str. 39–45.

Mijalković Saša, „Karakteristike i dominantna obeležja savremenog organizovanog kriminaliteta”, u: Željko Bjelajac i Mina Zirojević, ur., *Organizovani kriminalitet, izazov XXI veka*, Zbornik radova sa Međunarodne naučne konferencije, Pravni fakultet za privredu i pravosuđe, Novi Sad, 2012, str. 53–79.

Mijalkovski Milan, „Organizovani kriminal-najopasniji oblik ugrožavanja bezbednosti države”, *Revija za bezbednost*, br. 12, decembar 2008, str. 5–17.

Milenović Miroslav, „Pranje novca”, *Puls magazin o korupciji*, jul–avgust, Centar za menadžment, Beograd, 2004, str. 1–6.

Milić Snežana, Vračar Vesna, *Kontrola spoljne trgovine u oblasti naoružanja, vojne opreme i robe dvostruke namene*, Ministarstvo ekonomije i regionalnog razvoja Vlade Republike Srbije, Beograd, 2007.

Milosavljević Milosav, „Ograničenja i mogućnosti prevencije kriminala”, u: *Zbornik sa naučnog skupa: Prevencija kriminala*, Defektološki fakultet i Institut za sociološka i kriminološka istraživanja, Beograd, 1988, str. 44–69.

Milošević Vladimir, Bogdanović Branko, Toti Gordana, *Naoružanje i oprema policije i vojske-prvi deo*, Policijska akademija, Beograd, 1999.

Milovanović Milovan, „Aktuelni trenutak u kreiranju sistema za borbu protiv pranja novca i finansiranja terorizma”, *Revija za bezbednost, stručni časopis o korupciji i organizovanom kriminalu*, Centar za bezbednosne studije, str. 5-18, br. 5/07, Godina I, str. 6.

Milovanović Milovan, „Finansiranje terorizma”, *Puls*, novembar–decembar 2005, str. 6–7

Milovanović Milovan, „Kontroverze u javnosti u vezi sa pranjem novca”, *Revija za bezbednost*, br.1, Beograd, januar 2009, str. 28–33.

Milutinović Milan, *Kriminologija*, Savremena administracija, Beograd, 1985.

Mirašević Savo, „Pojavni oblici falsifikata novca”, *13. maj*, br.4/85, SSUP, Beograd, 1985.

Mitrović M. Milovan, „Društveni koreni kriminaliteta u Srbiji”, uvodni deo projekta „Stanje kriminaliteta u Srbiji i pravna sredstva reagovanja” koji je rađen na Pravnom fakultetu u Beogradu (evidencioni br. 149033D), 2006.

Modli Duško, Korajlić Nedžad, *Kriminalistički rječnik*, Centar za kulturu, Tešanj, 2002.

Mršević Zorica, „Organizovani kriminal”, u *Budvanski pravnički dani: Aktuelni problemi suzbijanja kriminaliteta*, Institut za kriminološka i sociološka istraživanja, Beograd, 1993, str. 87.

Mrvic-Petrović Nataša, „Teškoće određivanja pojma organizovanog kriminaliteta”, *Temida*, br. 1, Beograd, 2004, str. 4.

Nacionalna strategija za borbu protiv organizovanog kriminala, *Službeni glasnik RS*, br.23/09, Beograd, 2009.

Nacionalna strategija za borbu protiv pranja novca i finansiranja terorizma, *Službeni glasnik RS*, br. 89/08, Beograd, 2008.

Naples Political Declaration and Global Action Plan Against Organized Transnational Crime, Section II, Subsection A, Paragraph 12, contained in *The World Ministerial Conference on Organized Transnational Crime*, United Nations Crime Prevention and Criminal Justice Newsletter, Nos. 26/27, Vienna, November 1995.

National Strategy for Combating Terrorism, *The United States Government*, September 2006, www.cfr.org.

Newell L. James, „Organizovani kriminal i korupcija – slučaj sicilijanske mafije”, Colloquium Group on Cross-Border Crime: *Feudalizam u novom obličju — Ogledi*

o klijentelizmu, korupciji, organizovanom kriminalu i pokušajima reforme, Organizacija za evropsku bezbednost i saradnju, Misija u Srbiji & The Organization for Security and Co-operation in Europe Vienna, Austria, Wolf Legal Publishers, Nijmegen, The Netherlands, 2007, p. 30.

Newell L. James, „Organizovani kriminal i korupcija: slučaj sicilijanske mafije”, u: Petrus C. van Duyne i Stefano Donati, ur., *Feudalizam u novom obličju – Ogledi o klijentelizmu, korupciji, organizovanom kriminalu i pokušajima reforme*, Organizacija za evropsku bezbednost i saradnju, Misija u Srbiji, Beograd i The Organization for Security and Co-operation in Europe Vienna, Austria, Beograd, 2008, str. 23–53.

Nicović Marko, *Opojne droge, multinacionalna kompanija kriminala*, Alfa, Beograd, 1990.

Norris Pippa, Kern Montague, Just Marion, *Framing Terrorism: The News Media, the Government and the Public*, Routledge, New York, 2003.

Nussbaum Martha, Sen Amartya, *The Quality of Life*, Oxford, 1993, preuzeto sa: <http://www.inkluzijakurs.info>.

Paoli Letizia, “Il crimine organizzato in Italia e in Germania”, 2000. u okviru Vincenzo Militello, Letizia Paoli and Jörg Arnold (eds), *Il crimine organizzato come fenomeno transnazionale*, Giuffrè Editore, str. 85–122.

Parezanović Marko, „Politički prevrat i terorizam”, u: Željko Bjelajac i Mina Zirojević, ur., *Organizovani kriminalitet, izazov XXI veka*, Zbornik radova sa Međunarodne naučne konferencije, Pravni fakultet za privredu i pravosuđe, Novi Sad, 2012, str. 17–39.

Parezanović Marko, „Trgovina oružjem”, u: Željko Bjelajac i Mina Zirojević, ur., *Organizovani kriminalitet, izazov XXI veka*, Zbornik radova sa Međunarodne naučne konferencije, Pravni fakultet za privredu i pravosuđe, Novi Sad, 2012, str. 347–367.

Pavićević Olivera, Simeunović-Patić Biljana, „Srbija i (anti) heroji”, *Sociologija*, Vol. XLVII, (2005), N° 2, 161–182.

Petak Olga, *Socijalni i socijalno-psihološki faktori regrutiranja uličnih prostitutki*, Filozofski fakultet, Zagreb, 1980.

Petković Milan, „Terorizam – rat u kontinuitetu”, <http://www.apisgroup.org/apis>.

Petrović Dragana, „Samoubilački terorizam”, *Strani pravni život*, 3/2009, Beograd, 2009.

Petrović Dragana, *Organizovanje zločinačkih udruženja*, Srpsko udruženje za krivično pravo, Beograd, 1996.

Podaci Republičkog javnog tužioca Zagorke Dolovac, <http://www.vaseljenska.com>.

Ponjović Darko, „Međunarodna trgovina naoružanjem i vojnom opremom-radni dokument”, *Srpski ekonomski forum*, Beograd, 2006.

President's Comission: The Cash Connection: Organized Crime, Financial institutions and Money Laundering, President's Comission on Organized Crime, Washington, 1984.

Primorac Igor, „Da li je prostitucija nemoralna? Ogled iz primijenjene etike”, *Filozofska istraživanja*, br.11, Zagreb, 1991, str. 685.

Primorac Igor, *Etika i seks*, Službeni glasnik, Beograd, 2007.

Prlja Dragan, „Sajber kriminal”, *Pravni fakultet Univerziteta Union*, www.prlja.info/Sajberkriminal 2010.

Prvih šest godina, Uvodna reč Specijalnog tužioca Miljka Radisavljevića, Specijalno Tužilaštvo za organizovani kriminal, Beograd, 2009.

Racić Ivana, „Finansiranje terorizma – primer Saudijske Arabije”, *Revija za bezbednost, stručni časopis o korupciji i organizovanom kriminalu*, Centar za bezbednosne studije, br. 3/08, Godina II, str. 27–33.

Radna verzija Nacrta nacionalne strategije za borbu protiv pranja novca i finansiranja terorizma, Uprava za sprečavanje pranja novca, <http://www.fcpml.org.yu>.

Radovanović Dobrovoje, „Kriminalce štiti država”, članak objavljen u Večernjim novostima, Beograd, 25.10.1993.

Regional Standard for Anti-Trafficking Police Training in SEE, International Centre for Migration Policy Development, Viena, september 2003, pp. 19.

Report on Money Laundering Tipologies for 1997–1998., *Financial Action Task Force (FATF)*, Paris, 12.02.1998.

Report on Money Laundering Typologies for 1999–2000., *Financial Action Task Force (FATF-XI)*, Paris, 3.02.2000.

Reuter Peter, and Rubinstein B. Jonathan, “Fact, fancy, and organized crime”, *The Public Interest* No. 53, 1978, pp. 45–67.

Russian arms export agency boasts orders worth \$17Bln, <http://www.mosnews.com>.

Sačić Željko, *Organizirani kriminalitet u Hrvatskoj*, MUP Republike Hrvatske, Zagreb, 1997.

Savić Andreja, Jović Radovan, *Bioterrorizam – biološki rat i biološko oružje*, Institut za političke studije, Beograd, 2004.

Shelley Louise, “The Unholy Trinity: Transnational Crime, Corruption, and Terrorism”, *Brown Journal of World Affairs*, Winter/Spring 2005.

Siegel Larry, *Criminology*, 5th ed., Minneapolis/St. Paul et al. 1995.

Simeunović Dragan, „Etno-separatistički terorizam u Zapadnoj Evropi-IRA i ETA,” u: Željko Bjelajac i Mina Zirojević, ur., *Organizovani kriminalitet, izazov XXI veka*, Zbornik radova sa Međunarodne naučne konferencije, Pravni fakultet za privredu i pravosuđe, Novi Sad, 2012, str. 87–104.

Simeunović Dragan, *Međunarodni terorizam*, Beogradski forum za svet ravnopravnih, Beograd, 2002.

Simeunović Dragan, *Nacija i globalizacija*, Zoograf, Niš, 2009.

Simeunović Dragan, *Novi svetski poredak i nacionalna država*, Ferko, Beograd, 1994.

Simeunović Dragan, *Terorizam*, Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd, 2009.

Simić Dragan, *Nauka o bezbednosti – savremeni pristupi bezbednosti*, Službeni list SRJ i Fakultet političkih nauka, Beograd, 2002.

Službeni glasnik RS, br. 42/02, Beograd.

Službeni glasnik RS, broj 42/02, 27/03, 39/03, 67/03, 29/04, 45/05, 61/05 i 72/09, Beograd.

Stability Pact for South Eastern Europe, Razvoj modula tečaja u suzbijanju trgovine ljudima za suce i državne odvjetnike, 2002.

Stojanović Zoran, „Organizovane forme kriminaliteta”, *Bezbednost i društvena samozaštita*, Beograd, broj 5/1990, str. 62–63.

Stojanović Zoran, *Komentar Krivičnog zakonika*, Službeni glasnik, Beograd, 2006.

Strategija nacionalne bezbednosti Republike Srbije, *Vlada Republike Srbije*, april 2009, www.srbija.gov.rs.

Šijaković Ivan, „Terorizam i problem identiteta”, *Sociologija*, str. 241–254, Vol. XLIV (2002), No. 3, str. 242–243.

Šikman Mile, „Kriminološki aspekti organizovanog kriminaliteta-karakteristike i uzroci”, *Defendologija*, Godina XII, Br. 25–26, juni 2009, str. 9–27.

Šikman Mile, „Uzroci koji pogoduju nastanku i razvoju organizovanog kriminaliteta (ekonomski, politički, socijalni)”, u: Željko Bjelajac i Mina Zirojević, ur., *Organizovani kriminalitet, izazov XXI veka*, Zbornik radova sa Međunarodne naučne konferencije, Pravni fakultet za privredu i pravosuđe, Novi Sad, 2012, str. 79–96.

Šikman Mile, Jovanović Vlado, „Pojam ispoljavanja pranja novca kao delatnosti organizovanog kriminala”, *Bezbednost, policija, građani*, MUP Republike Srpske-Uprava za policijsko obrazovanje, Banja Luka, 2010, broj 1–2/10, str. 81–100.

Šimac Neven, *Protiv korupcije*, UDD, Zagreb, Split, 2004, str. 9.

Škulić Milan, *Krivično procesno pravo*, Pravni fakultet u Beogradu, Beograd, 2009.

Škulić Milan, *Maloletnici kao učinioci i kao žrtve krivičnih dela*, Dosije, Beograd, 2003.

Škulić Milan, *Organizovani kriminalitet - pojam i krivičnoprocesni aspekti*, Dosije, Beograd, 2003.

Šoškić Nataša, *Oblici i načini suzbijanja korupcije*, Akademska štampa, Zemun, 2004.

Špadijer Džinić Jelena, *Socijalna patologija*, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 1988.

Šuput Dejan, „Odnos terorizma i organizovanog kriminala”, NBP – Nauka, bezbednost, policija, Vol. XI, No. 2, 55–80/05, Policijska akademija, Beograd, 2005.

Šuvaković Miodrag Miško, *Diskurzivna analiza : prestupi i/ili pristupi „diskurzivne analize” filozofiji, poetici, esteticima, teoriji i studijama umetnosti i kulture*, Univerzitet umetnosti, Fakultet muzičke umetnosti, Beograd, 2006.

Tarle Tena, „Korupcija u javnoj upravi”, *Pravnik*, 38, 2 (79), 2004, Zagreb, str. 134.

Taylor Ian, „Crime in context: A Critical Criminology of Market Societies”, *Cambridge: Polity Press*, 1999, pp. 8–51.

Tenth United Nations Congress on the Prevention of Crime and the treatment of Offenders, Vienna, 10–17. April 2000, <http://www.uncjin.org>.

The Financial Action Task Force (FATF), <http://www.fatf-gafi.org/pages>.

The United Nations Convention against Transnational Organised Crime (UNTOC) was adopted by the General Assembly resolution 55/25 of 15 November 2000. It opened for signature by Member States at a High-level Political Conference convened for that purpose in Palermo, Italy, on 12–15 December 2000 and entered into force on 29 September 2003, in accordance with article 38.

Tufegdžić Danijela, „Radiološko oružje kao sredstvo terorizma”, *Revija za bezbednost*, god. IV, br. 3, Centar za bezbednosne studije, Beograd, 2010.

U.S. Department of State Trafficking in Persons Report 2011, www.state.gov.

UN Protocol to prevent, suppress and punish trafficking in persons, especially women and children, supplementing the United Nations convention against transnational organized crime, 2000. New York, United Nations. Available from: <http://www.uncjin.org/Documents/Conventions>.

Unijat Jelena, „Organizovani kriminal-Slučaj Srbija”, *Bezbednost Zapadnog Balkana 1/2006*, Beogradski centar za bezbednosnu politiku, Beograd, 2006, str. 12–15.

Van der Heijden Toon, *Proučavanje in primerjalni vidiki policijske dejavnosti u svetu*, Visoka policijsko-varnosna šola, Ljubljana, 1998.

Van Duyne P.C. and M. Levi, *Droga i novac: Upravljanje novcem stečenim kriminalom u Evropi (Drugs and money, Managing crimemoney in Europe)*, Abingdon, Routledge, 2005.

Van Duyne Petrus, „Definitons of Organized Crime from other countires”, The Netherlands, 1996, pp 53, In: *Organized Crime Research*, www.organized-crime.de/OCDEF1.htm.

Vasiljević Vladan, „Prevenција i represija organizovanog kriminala”, *Bezbednost i društvena samozaštita*, br.12, Beograd, 1990, str. 30–35.

Vodinielić Vladimir, „Kriminalitet sa mrežnom strukturom i organizovani kriminalitet profita”, *Revija za bezbednost*, br. 1, Beograd, 1992.

Zakon o Agenciji za borbu protiv korupcije, *Službeni glasnik RS*, br. 97/2008, 53/2010 i 66/2011, Beograd.

Zakon o izvršenju krivičnih sankcija, *Službeni glasnik RS*, br. 85/2005 i 72/2009, Beograd.

Zakon o kulturnim dobrima, Član 2, *Službeni glasnik RS*, br. 71/94.

Zakon o odgovornosti pravnih lica za krivična dela, *Službeni glasnik RS*, br. 97/2008, Beograd, 2008.

Zakon o oduzimanju imovine proistekle iz krivičnog dela objavljen je u *Službenom glasniku RS*, br.97/08 od 05.12.2008.godine i primenjuje se od 1.marta 2009.godine.

Zakon o organizaciji i nadležnosti državnih organa za borbu protiv visokotehnološkog kriminala, *Službeni glasnik RS*, br. 61/2005, 104/2009, Beograd.

Zakon o osnovama uređenja službi bezbednosti Republike Srbije, *Službeni glasnik RS*, br. 116/2007 i 72/2012, Beograd.

Zakon o policiji, *Službeni glasnik RS*, br. 101/2005, 63/2009 – odluka US i 92/2011, Beograd.

Zakon o potvrđivanju Međunarodne konvencije o suzbijanju finansiranja terorizma, član 2, „*Službeni list SRJ*”, Međunarodni ugovori, br. 7/2002.

Zakon o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, *Službeni glasnik RS*, br. 20/2009, 72/2009 i 91/2010, Beograd.

Zakon o Vojnobezbednosnoj agenciji (VBA) i Vojnoobaveštajnoj agenciji (VOA), *Službeni glasnik RS*, br.88/2009, Beograd, 2009.

Zakonik o krivičnom postupku RS, *Službeni glasnik RS*, br. 72/2011, 101/2011 i 121/2012, Beograd.

Zakonu o programu zaštite učesnika krivičnog postupka, *Službeni glasnik RS*, br. 85/2005, Beograd.

Zirojević Mina, „Terorizam kao nekonvencionalna pretnja bezbednosti”, *Međunarodni problemi*, Institut za međunarodnu politiku i privredu, br. 2–3, Beograd, 2008, str. 353.

Zirojević Mina, „Tradicionalna shvatanja o kriminalu, organizovanom kriminalu i transnacionalnom organizovanom kriminalu”, u: Željko Bjelajac i Mina Zirojević, ur., *Organizovani kriminalitet, izazov XXI veka*, Pravni fakultet za privredu i pravosuđe, Novi Sad, 2012, str. 19–35.

Zirojević Mina, Gajić Dejan, Vojnić Sanja, „Ilegalna trgovina radioaktivnim i drugim opasnim materijalima”, u: Željko Bjelajac i Mina Zirojević, ur., *Organizovani kriminalitet, izazov XXI veka*, Zbornik radova sa Međunarodne naučne konferencije, Pravni fakultet za privredu i pravosuđe, Novi Sad, 2012, str. 314–327.

Козюлин Борисович Вадим, *Незаконная торговля оружием и национальные меры по контролю за экспортом вооружений*, <http://www.pircenter.org>.

INTERNET IZVORI

funnydailydose.com

<http://europa.eu.int>

<http://bs.wikipedia.org>

<http://www.medija.club.cg.yu>.

<http://www.seebiz.eu>

<http://www.rts.rs>

<http://247wallst.com>

<http://atorwithme.blogspot.com>

<http://balkans.aljazeera.net>

<http://en.wikipedia.org>

<http://fakti.org>

<http://limun.hr>

<http://pcpress.rs>

<http://ruske.wen9.com>

<http://serbianforum.org>

<http://sk.rs>

<http://sr.wikipedia.org>

<http://www.akter.co.rs>

<http://www.alo.rs>

<http://www.bia.gov.rs>

<http://www.bizlife.rs>

<http://www.blic.rs>

<http://www.economy.rs>

<http://www.e-novine.com>

<http://www.fatf-gafi.org>

<http://www.fcaml.org.yu>

<http://www.general-files.com>

<http://www.kudazavikend.com>

<http://www.labris.org.rs>
<http://www.mogucasrbija.rs>
<http://www.mup.gov.rs>
<http://www.naslovi.net>
<http://www.nbs.rs>
<http://www.novosti.rs>
<http://www.ordinacija.hr>
<http://www.pircenter.org>
<http://www.politika.rs>
<http://www.prafak.ni.ac.rs>
<http://www.pravniportal.rs>
<http://www.pressonline>
<http://www.psihonet.com>
<http://www.rcmpgrc.gc.ca>
<http://www.rjt.gov.rs>
<http://www.rts.rs>
<http://www.smedia.rs>
<http://www.spc.rs>
<http://www.srbel.net>
<http://www.srbija.gov.rs>
<http://www.tanjug.rs>
<http://www.techterms.com>

<http://www.udarno.com>
<http://www.uncjin.org>
<http://www.vaseljenska.com>
<http://www.vesti-online.com>
<http://www.vijesti.me>
<http://www.znanje.org>
<http://www-ns.iaea.org>
<http://znanje.infostud.com>
society.ezinemark.com
www.24x7.co.yu finansijski portal
www.astra.rs
www.ccips.org
www.cfr.org
www.danas.co.yu
www.danas.rs
www.fpn.bg.ac.rs
www.fu-student.com
www.inkluzijakurs.info
www.press.rs
www.radiostudent.si
www.ZaMirZine.net

CIP-Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад
343.9.02(075.8)

БЈЕЛАЈАЦ, Жељко

Organizovani kriminalitet : imperija zla / Željko Bjelajac. - Novi Sad : Pravni fakultet za privredu i pravosuđe, 2013 (Novi Sad : Mala knjiga). - 440 str. : ilustr. ; 24 cm

Tiraž 200.

ISBN 978-86-6019-034-7

а) Организовани криминал

COBISS.SR-ID 277374471